

Кучеркова С.О. Етапи запровадження і використання МСФЗ в Україні // Облік, економіка, менеджмент: наукові нотатки /Міжнародний збірник наукових праць. Випуск 4 / відпов. ред. І.Б. Садовська. – Луцьк : РВВ Луцького НТУ , 2014 . – С. 488. (с. 235-241)

УДК 657

Кучеркова С.О.,

к.е.н., доцент

Таврійський державний агротехнологічний університет,

м. Мелітополь

ЕТАПИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ І ВИКОРИСТАННЯ МСФЗ В УКРАЇНІ

© *Кучеркова С.О.*

У статті досліджені основні етапи запровадження МСФЗ в Україні. Автор визначає окремі складові переходу вітчизняних підприємств на МСФЗ і трансформацію фінансової звітності.

Ключові слова: МСФЗ, фінансова звітність, трансформація, звітний період.

The article examines the main stages of the implementation of IFRS in Ukraine. The author defines the individual components of the transition of domestic enterprises to IFRS and the transformation of the financial reporting.

Keywords: IFRS, financial reporting, transformation, reporting period.

В статье исследованы основные этапы внедрения МСФО в Украине. Автор определяет отдельные составные переходов отечественных предприятий на МСФО и трансформацию финансовой отчетности.

Ключевые слова: МСФО, финансовая отчетность, трансформация, отчетный период.

Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ) – це набір документів (стандартів та інтерпретацій), що регламентують правила складання фінансової звітності, необхідної зовнішнім користувачам для прийняття ними економічних рішень відносно підприємства.

На 1 січня 2012 р. під загальною назвою МСФЗ дійсними є 13 МСФЗ, 30 МСБО (Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку, які поступово замінюються на МСФЗ), 15 тлумачень ТКМФЗ та 10 тлумачень ПКТ

Вважається, що складання суб'єктами господарювання фінансової звітності за МСФЗ:

– дозволить забезпечити необхідною інформацією керівників для прийняття управлінських рішень;

– надасть можливість порівнювати звітність різних суб'єктів господарювання;

– відкриє перспективи залучення іноземних інвестицій і позик, вихід на зарубіжні ринки;

– забезпечить значну надійність інформації, її прозорість у випадку дотримання всіх вимог міжнародних стандартів.

В Україні також проводиться робота щодо запровадження МСФЗ. Так, 24.10.2007 р. Кабінетом Міністрів України розпорядженням № 911-р було схвалено Стратегію застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні. Метою Стратегії є вдосконалення системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні з урахуванням вимог міжнародних стандартів та законодавств Європейського Союзу [1].

Міністерство фінансів України та Національний банк України на основі усвідомлення необхідності застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні як важливого заходу з підвищення інвестиційної привабливості національної економіки і поглиблення євроінтеграції, подальшого реформування бухгалтерського обліку, а також забезпечення виконання завдань Програми економічних реформ на 2010–2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава», законів України «Про Національний банк України» та «Про банки і банківську діяльність», заходів Стратегії застосування міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні домовились про таке:

1. Координувати діяльність у сфері запровадження Міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні для забезпечення їх застосування окремими категоріями суб'єктів господарювання, визначеними законодавством, починаючи з 2012 року, поклавши на Міністерство фінансів України функції основного координатора.

2. Докладати максимум зусиль для успішної реалізації заходів із запровадження Міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні.

3. Запропонували приєднатися до цього Меморандуму органам влади, громадським організаціям й іншим заінтересованим особам, які поділяють закріплені ним домовленості та готові долучитися до

виконання заходів із запровадження Міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні.

В травні 2011 р. було прийнято Закон України «Про внесення змін до Закону України» «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», який визначає сферу і порядок застосування МСФЗ в Україні[2].

Згідно Постанови Кабінету Міністрів України від 30 листопада 2011 р. № 1223 фінансова звітність та консолідована фінансова звітність складаються за міжнародними стандартами фінансової звітності публічними акціонерними товариствами, банками, страховиками починаючи з 1 січня 2012 р., а також підприємствами, які провадять господарську діяльність за такими видами:

надання фінансових послуг, крім страхування та пенсійного забезпечення (група 64 КВЕД ДК 009:2010), а також недержавне пенсійне забезпечення (група 65.3 КВЕД ДК 009:2010) — починаючи з 1 січня 2013 року;

допоміжна діяльність у сферах фінансових послуг і страхування (група 66 КВЕД ДК 009:2010) — починаючи з 1 січня 2014 року.

Всі інші підприємства самостійно визначають доцільність застосування міжнародних стандартів для складання фінансової звітності та консолідованої фінансової звітності.

Значення та роль міжнародних стандартів у веденні бізнесу та у виході вітчизняних підприємств на зарубіжні ринки з метою максимізації прибутку, залучення іноземного капіталу та підвищення конкурентних позицій є незаперечними. Проте впровадження Міжнародних стандартів фінансової звітності потребує тривалого часу та великих зусиль.

Суб'єктам господарювання, які переходять на складання фінансової звітності за міжнародними стандартами, необхідно враховувати відмінності в застосуванні П(С)БО і МСФЗ.

Розглянемо більш детально, чим відрізняються загальні принципи подання інформації, установлені П(С)БО та МСФЗ, табл. 1.

Таблиця 1

Порівняльна характеристика застосування П(С)БО та МСФЗ

Критерій порівняння	Вимоги П(С)БО	Вимоги МСФЗ
Зміст стандартів	Визначають принципи і методи ведення бухгалтерського	Регламентують принципи подання у фінансовій звітності інформації про

	обліку та складання фінансової звітності в Україні	активи, зобов'язання, капітал, доходи та витрати підприємства
Можливість відхилення стандартів від	Не передбачена	Існує за умови, якщо дотримання вимог стандарту призведе до протиріччя і введе в оману її користувачів. Умови відступу від стандартів обов'язково розкриваються у примітках до звітності
Дії керівництва в разі відсутності стандарту, який регулює обліковий підхід до певного об'єкта	Не передбачені	Керівництву слід спиратися на власне професійне судження, яке б забезпечувало доречність та достовірність звітності
Відображення у звітності несуттєвих статей	Стаття наводиться у звітності за умови, що інформація є суттєвою й оцінка статті може бути достовірно визначена. Стаття, інформація за якою є несуттєвою, у фінансовій звітності окремо не відображається, а об'єднується з іншими статтями, подібними за характером і функціями	
Формат звітності	Стандартизований	Не стандартизований, окреслено мінімальний перелік статей, які повинні бути відображені у звітності*
* сьогодні вітчизняні суб'єкти господарювання, які звітують за МСФЗ, використовують стандартизований формат звітності, затверджений НП(С)БО 1, з проставленням помітки, що звітність складена за МСФЗ		
Проміжна звітність та	Проміжна звітність	Надання проміжної

її склад	складається щоквартально наростаючим підсумком із початку звітного року і включає Баланс та Звіт про фінансові результати	звітності заохочується. До складу такої звітності входить повний пакет фінансової звітності або комплект стислих звітів за період, менший за звітний
----------	---	--

При переході на МСФЗ слід застосовувати норми МСФЗ 1 «Перше застосування МСФЗ». Але перш за все треба визначитися з датою переходу.

При складанні першої звітності за МСФЗ необхідно чітко розрізнити:

- дату переходу, тобто початок першого періоду, за який суб'єкт згідно з МСФЗ;

- звітну дату першої фінансової звітності за МСФЗ, під якою розуміється дата закінчення першого звітного періоду за МСФЗ, що визначається з урахуванням дати переходу на МСФЗ та періоду, за який складається попередня фінансова звітність за МСФЗ, що містить першу порівняльну інформацію.

Для дотримання принципу порівняльності даних дата переходу на МСФЗ повинна бути мінімум на два роки раніше звітної дати першої фінансової звітності за МСФЗ. Наприклад, якщо перехід на МСФЗ планується з 01.01.2014 р., то попередня фінансова звітність за МСФЗ складається за 2014 рік (за цей рік формується перша порівняльна інформація), а перша фінансова звітність із застосуванням МСФЗ складається за 2015 рік.

Таким чином, підприємствам, які переходять на МСФЗ із 01.01.2014 р., слід зважити на ряд моментів, а саме:

1. Перший Баланс (Звіт про фінансовий стан) за вимогами МСФЗ складається на 01.01.2014 р.

2. Перша порівняльна інформація відповідно до вимог МСФЗ розкривається за 2014 рік. За цей же період складається попередня фінансова звітність за МСФЗ.

3. Перша фінансова звітність за МСФЗ складається за 2015 р.

4. Перша фінансова звітність, складена за МСФЗ, повинна містити інформацію:

- у Балансі (Звіт про фінансовий стан) – станом на 01.01.14 р., 31.12.14 р., 31.12.15 р.;

- Звіти про фінансові результати (Звіти про сукупний дохід) – за 2014 та 2015 роки;
- Звіти про рух грошових коштів – за 2014 та 2015 роки;
- Звіти про власний капітал – за 2014 та 2015 роки;
- відповідні примітки, у тому числі порівняльну інформацію.

При переході на МСФЗ бухгалтер повинен здійснити певні кроки – процес трансформації:

1. Підготувати оборотно-сальдову відомість, аналітичні відомості до кожної статті фінансової звітності для встановлення правильності перенесення залишків у відповідні статті звітності.

2. Скласти фінансову або консолідовану звітність, яка б повністю відповідала нормам П(С)БО.

3. Розробити облікову політику підприємства згідно з МСФЗ.

4. Перегрупувати статті звітності, складеної згідно із П(С)БО, у статті звітності, розкриття яких передбачене МСФЗ.

5. Скласти коригуючі записи у зв'язку з виявленими у процесі трансформації відмінностями між вимогами П(С)БО та МСФЗ.

6. Скласти трансформовану оборотно-сальдову відомість із внесенням вищеназаних трансформаційних коригувань та виведенням трансформованих залишків активів, капіталу та зобов'язань, які сформовані відповідно до вимог МСФЗ.

7. Порівняти показники фінансової звітності, складеної за П(С)БО та МСФЗ, для формування Приміток до фінансової звітності.

Для забезпечення достовірності трансформованої фінансової звітності рекомендуємо кожен етап трансформації належним чином документувати. Пропонуємо складати Реєстр трансформаційних коригувань, де пояснювати і зазначати причини коригування.

Успішність процесу трансформації фінансової звітності залежить від якості та достовірності вихідних даних, а також чіткого розуміння сутності трансформаційних процедур, які необхідно здійснити.

Література:

1. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні» від 24.10.2007 р. № 911-р // Бухгалтерський облік і аудит. - № 11. - С. 76-79.

2. Закон України Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 12 травня

2011 року N 3332-VI. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3332-17>

ЗАЯВКА УЧАСНИКА

Міжнародної науково-практичної конференції

«Облік, аналіз і аудит: виклики інституціональної економіки»

ПІБ Кучеркова Світлана Олександрівна

Назва навчального закладу Таврійський державний агротехнологічний університет

Науковий ступінь к.е.н.

Вчене звання доцент

Посада доцент кафедри обліку і аудиту

Назва доповіді **ЕТАПИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ І ВИКОРИСТАННЯ МСФЗ В УКРАЇНІ**

Секція Проблеми обліково-аналітичного забезпечення діяльності підприємств та інституціональні основи запровадження МСФЗ

Поштова адреса пр.-т Б.Хмельницького, 18
ТДАТУ кафедра обліку і аудиту, м. Мелітополь 72315

Електронна адреса chveta5@rambler.ru

Контактний телефон 097-448-79-20

Планую: збірник в pdf форматі надісланий електронною поштою